

## ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΜΕΤΕ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. Άρθρο του Μάνου Δούκα, εν όψει του Εκπαιδευτικού Συνεδρίου της ΟΛΜΕ στα Χανία, τον Ιούνιο του 2008.

Submitted by user-1 on Σάβ, 12/12/2009 - 14:14

- [ΚΕΜΕΤΕ](#) [1]
- [ΟΛΜΕ](#) [2]
- [Σχολικά βιβλία](#) [3]
- [Κριτική στα νέα βιβλία](#) [4]

Όπως θα καταλάβατε, αναφέρομαι στο ερωτηματολόγιο που μοίρασε το ΚΕΜΕΤΕ σε κάποια σχολεία, εν όψει του 8<sup>ου</sup> Εκπαιδευτικού Συνεδρίου της ΟΛΜΕ που έγινε στα Χανιά το Μάη του 2008. Ένα ερωτηματολόγιο :

Ø Που επιλέγει την ατομική γνώμη του συναδέλφου, υποτιμώντας και υποσκελίζοντας τις μαζικές διαδικασίες του κινήματος, τα μαζικά όργανα και τις αποφάσεις τους.

Ø Που αντί να ρωτά τη γνώμη των συναδέλφων, επιχειρεί να διαμορφώσει ( με το είδος και το περιεχόμενο των ερωτήσεων ) θετική ή έστω ουδέτερη άποψη για τις επιχειρούμενες μεταρρυθμίσεις που προωθεί η κυβέρνηση, δίνοντας συγχρόνως άλλοθι και στην κυβέρνηση.

Ø Που προβάλλει σαν «αναγκαστικές» επιλογές τις ντιρεκτίβες των ΟΟΣΑ – ΕΕ (Αποκέντρωση, κλπ), καλλιεργώντας το συμβιβασμό και τη μοιρολατρία.

Ø Που στο όνομα της «καθαρής παιδαγωγικής επιστήμης», στρώνει το χαλί για το πέρασμα των πιο αντιδραστικών μέτρων στην παιδεία.

Ø Ένα ερωτηματολόγιο που δείχνει ολοκάθαρα αν όχι τις προθέσεις, τουλάχιστον τα αποτελέσματα της λογικής του «ρεαλισμού» και του Ευρωπαϊκού μονόδρομου στην οποία υποκύπτουν οι παρατάξεις που έχουν τον έλεγχο της ΟΛΜΕ και του ΚΕΜΕΤΕ.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα απ' την αρχή και αναλυτικά :

### **1. ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ**

Αποπειράθηκα να το συμπληρώσω κι εγώ.

Εκτός απ' τα ερωτήματα για το «ποια είναι η ειδικότητά μου» και «τα χρόνια προϋπηρεσίας μου», δε κατάφερα να πάω παρακάτω.

Διαπίστωσα ότι δε με ρωτούσε τη γνώμη μου. Ούτε καν αν συμφωνώ ή διαφωνώ με τη «βάση συζήτησης» που προϋποθέτει και θεωρεί αυτονόητη ο συντάκτης των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου.

Όλες οι ερωτήσεις έλεγαν : «Σε ποιο βαθμό συμφωνείς».

Δηλαδή ; Δηλαδή το πλαίσιο πάνω στο οποίο γίνεται όλος ο προβληματισμός θεωρείται δεδομένο και αδιαμφισβήτητο. Ο προβληματισμός περιορίζεται. Όποιος απαντά στις ερωτήσεις, περιορίζει τη σκέψη του μέσα στα πλαίσια που επιθυμεί ο συντάκτης του ερωτηματολογίου. Και πρέπει να σκεφτεί όχι αν συμφωνεί ή διαφωνεί με την άποψη που εκφράζει η κάθε ερώτηση. Όχι αν έχει άλλη γνώμη. Πολύ περισσότερο δεν έχει δυνατότητα να πει γνώμη για κάθε ένα απ' τα μεγάλα προβλήματα που απασχολούν τους συναδέλφους. Και γιατί αυτά δεν αναφέρονται καθόλου μέσα στο ερωτηματολόγιο. Και γιατί σε όσα αναφέρονται δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα «άλλης γνώμης».

Όλο το θέμα είναι αν συμφωνεί «πολύ» ή «λιγότερο» με την άποψη του συντάκτη.

- Αν κάποιος λοιπόν απαντήσει «ΚΑΘΟΛΟΥ» σ' όλες τις ερωτήσεις ή στις περισσότερες, αυτό σημαίνει ότι «έχει πει τη γνώμη του» ;

- Αφού δεν έχει περιθώριο απ' τις ερωτήσεις να την πει !

- Σημαίνει ότι δεν έχει θέσεις ή προτάσεις για τα διάφορα θέματα που τίγονται ;

- Αφού δεν έχει θέση η γνώμη στο ερωτηματολόγιο !

- Σημαίνει μήπως ότι στέκεται σ' όλα αρνητικά ;

- Αφού σ' όλες τις ερωτήσεις δεν έχει θέση η άλλη πρόταση !

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό.

Το πιο σημαντικό είναι ότι δεν υπάρχει ούτε μια ερώτηση που να αφήνει περιθώρια αμφισβήτησης ή κριτικής

στην επίσημη άποψη. Στην άποψη που έρχεται κατ' ευθείαν απ' τον ΟΟΣΑ, την ΕΕ και το ΕΣΥΠ. Απ' την κυβέρνηση της ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ.

## 2. ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΓΝΟΕΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΚΕΛΙΖΕΙ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Για παράδειγμα, στην Γ' ΕΛΜΕ Αθήνας όπου ανηκώ, έχουν παρθεί αποφάσεις – ψηφίσματα για πολλά θέματα απ' αυτά που «περνά» το ερωτηματολόγιο.

- «...εκφράζουμε την κατηγορηματική μας αντίθεση στη λεγόμενη αποκέντρωση.
- Η περίφημη αποκέντρωση προβάλλεται σαν μαγική λύση για το δήθεν άνοιγμα του σχολείου στην ζωή και την τοπική κοινωνία.
- Αποκέντρωση της εκπαίδευσης σημαίνει, στο όνομα του λιγότερου κράτους, πιο ασφυκτικό έλεγχο και πιο αποτελεσματική εφαρμογή της αντιλαϊκής πολιτικής.
- Ακόμη, με την επιχείρηση «αποκέντρωση», επιδιώκεται η βαθύτερη ταξική διαφοροποίηση των σχολικών μονάδων, όπως δείχνει η Ευρωπαϊκή εμπειρία και ιδιαίτερα το προβαλλόμενο Φινλανδικό μοντέλο ( Μ. Γιαννάκου ) ή το Σκανδιναβικό μοντέλο ( Γ. Παπανδρέου ).
- Στα αποκεντρωμένα αυτά μοντέλα, τα σχολεία χρηματοδοτούνται σε ποσοστό 65% έως και 76% από φόρους της τοπικής αυτοδιοίκησης, που πληρώνουν οι δημότες, από δάνεια και προσφορές επιχειρήσεων. Το αποτέλεσμα είναι να υπάρχουν σχολεία που λειτουργούν άλλα με 18, άλλα με 24 κι άλλα με 35 ώρες την εβδομάδα. Μεγάλο μέρος του προγράμματος, το λεγόμενο «ανοιχτό», προσδιορίζεται από τις «τοπικές αρχές» και τους χορηγούς (προμηθευτές εκπαίδευσης).
- Πέρα απ' την ταξική κατηγοριοποίηση των σχολείων, η αποκέντρωση οδηγεί στην επέκταση της ιδιωτικοποίησης και εμπορευματοποίησης της εκπαίδευσης και στην ανατροπή των εργασιακών σχέσεων του μεγαλύτερου μέρους των εκπαιδευτικών, με την πρόσληψη και τον καθορισμό του ωραρίου τους από τις τοπικές αρχές».

( 5/12/2006. Εκλογικοαπολογιστική Γ.Σ. Γ' ΕΛΜΕ Αθήνας ).

### Σε άλλη απόφασής της η Γ.Σ. Της Γ' ΕΛΜΕ Αθήνας ( 29/9/2006 ) αναφέρει :

«Απορρίπτουμε συνολικά και παλεύουμε συλλογικά και μαζικά για την ακύρωση στην πράξη της ευέλικτης ζώνης και των λεγόμενων ελεύθερων διαθεματικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τους εξής συγκεκριμένους λόγους :

- Διασπούν τον όποιο ενιαίο χαρακτήρα διέθετε η εκπαίδευση στη μέχρι τώρα παρεχόμενη γνώση και διαδικασία μάθησης.
- Διαφοροποιούν το σχολικό πρόγραμμα από τάξη σε τάξη και από σχολείο σε σχολείο με τελική συνέπεια, μέσα απ' τον ανταγωνισμό και την «αξιολόγηση» τη βαθύτερη ταξική κατηγοριοποίηση μαθητών, εκπαιδευτικών και σχολικών μονάδων.
- Γενικεύουν την αμάθεια, τη σύγχυση, οδηγούν στην πρόωρη ταξική επιλογή των μαθητών απ' το δημοτικό κιόλας και στη μαζική στροφή στην πρόσκαιρη κατάρτιση-ψευτοαπασχόληση.
- Ανατρέπουν παραπέρα τις εργασιακές μας σχέσεις. Μας μετατρέπουν σε μανάτζερ και πωλητές του προϊόντος – εμπορεύματος «γνώση» και των επιχειρήσεων αναιρώντας τον μορφωτικό, κοινωνικό και παιδαγωγικό μας ρόλο.
- Ιδιωτικοποιούν άμεσα και έμμεσα την εκπαίδευση με τη διείσδυση των επιχειρήσεων χορηγών και των ιδιωτών στο ευέλικτο πρόγραμμα»

### Άλλες αποφάσεις της Γ.Σ. της Γ' ΕΛΜΕ (5/12/2006 και 8/5/2007 ) απαιτούν «Να αποσυρθούν τώρα τα νέα βιβλία».

Τέτοιου είδους αποφάσεις έχουν παρθεί απ' όσο ξέρω κι από άλλες ΕΛΜΕ. Αλλά ακόμα κι αν δεν είναι αποφάσεις κάποιων οργάνων, είναι προβληματισμός και θέσεις μεγάλου μέρους συναδέλφων.

Τέτοιου είδους θέσεις όμως δεν έχουν «θέση» στο ερωτηματολόγιο του ΚΕΜΕΤΕ, ούτε σαν «ερωτήσεις». Ούτε σαν πιθανές απαντήσεις στα σχετικά ερωτήματα που καλούμαστε να απαντήσουμε. Μπορεί να βοά ο τόπος για τα νέα βιβλία. Μπορεί να έχει αναπτυχθεί ένα τεράστιο κίνημα για την απόσυρσή τους. Αλλά αυτού του είδους οι προσεγγίσεις δεν αφορούν τους φωστήρες του ΚΕΜΕΤΕ.

Μ' αυτό τον τρόπο τίθενται υπό αμφισβήτηση όχι μόνο οι θέσεις που έχει διατυπώσει ο κλάδος μέσα απ' τα συλλογικά του όργανα, αλλά και ο ίδιος ο ρόλος των οργάνων και η δυνατότητά τους να αποφασίζουν για τα μεγάλα πολιτικά και παιδαγωγικά προβλήματα της εκπαίδευσης.

Μ' αυτό τον τρόπο αρχίζει έναν ατομικό διάλογο με τους καθηγητές, κατά τα πρότυπα των διαλόγων που κατά καιρούς ανοίγει το ΥΠΕΠΘ. Η σκοπιμότητα είναι προφανής : Το συνδικαλιστικό κίνημα μπαίνει στο περιθώριο και δεν υπάρχει δεδομένη θέση του για κανένα ζήτημα. Με τον ίδιο τρόπο δε θεωρούνται δεδομένες ούτε ξεκάθαρες και οι θέσεις και οι επιδιώξεις της κυβέρνησης.

Λες και το ΚΕΜΕΤΕ δεν είναι κομμάτι αυτού του κινήματος. Λες και δεν είναι εντεταλμένοι απ' αυτό το κίνημα που τη φωνή του την αγνοούν. Αφού το κίνημα και οι θέσεις του, φαίνεται να μην αφορούν τις συζητήσεις που

αναπτύσσονται μέσα στο «θερμκήπιο ιδεών» που λέγεται ΚΕΜΕΤΕ. Λες κι υπάρχει ένα φίλτρο που εμποδίζει τον προβληματισμό που αναπτύσσεται στις ΓΣ, στα ΔΣ, στα σχολεία την ώρα του διαλείμματος και συνολικά στην ΟΛΜΕ να μπει στα άδυστα του ΚΕΜΕΤΕ. Εκεί δηλαδή που γίνεται μια συζήτηση δήθεν «καθαρά ακαδημαϊκή». Ενώ τελικά είναι εντελώς πολιτική. Γιατί **η απόπειρα να κρατήσει κανείς έστω και «ίσες αποστάσεις» ανάμεσα στο κίνημα απ' τη μια και στις προτάσεις του ΟΟΣΑ, της ΕΕ και του ΕΣΥΠ, απ' την άλλη, αναγκαστικά οδηγεί στην υιοθέτηση των απόψεων του ισχυρότερου. Αυτού που είναι σε θέση να δημιουργεί κλίμα και «μόδες». Να καθορίζει την «κοινή γνώμη».**

### **3. Ο ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΓΝΟΕΙ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΓΥΡΩ ΑΠ' ΑΥΤΑ.**

Η αναλογία μαθητών καθηγητών στην τάξη, το επίπεδο δυσκολίας των βιβλίων, η δυνατότητα όλων των μαθητών (τουλάχιστον του Γυμνασίου που είναι υποχρεωτική εκπαίδευση) να ανταποκριθούν, η σύνδεση των μαθημάτων με τη ζωή και τη φύση όπως περνά μέσα απ' τα βιβλία, οι βάρδιες, η εργασιακή διαφοροποίηση των καθηγητών, το ότι υπάρχουν καθηγητές που δουλεύουν στο σχολείο 7 ώρες τη βδομάδα ή που αναγκάζονται να πηγαίνουν σε 5 σχολεία για να συμπληρώσουν ωράριο κι όλα τα υπόλοιπα θέματα που συζητούμε στα διαλείμματα, δεν αξίζουν τον κόπο ( κατά τους συντάκτες του ερωτηματολογίου ) να μπουν στον προβληματισμό. Δεν αποτελούν «μοντέρνα παιδαγωγικά προβλήματα». Δεν έχουν σχέση με το τι ψάχνουμε για να γίνει σήμερα το σχολείο καλύτερο. Η αγωνία των καθηγητών και των γονιών για το τι μόρφωση παίρνουν σήμερα τα παιδιά στο σχολείο που έχουμε, δε χωρά. Χωρά μόνο ο προβληματισμός που τίθεται απ' τον ΟΟΣΑ ή την ΕΕ. Τα ζητούμενα των καθηγητών και των γονιών ξεπερνιούνται με «ακαδημαϊκό τουπέ» σαν ξεπερασμένα. Σαν αφελή ερωτήματα. Τώρα συζητάμε τα νέα χαπάκια.

Τι θα γίνει με το άθλιο βιβλίο Άλγεβρας της Α' Λυκείου ; Πως θα δοθούν περισσότερες ώρες στη διδασκαλία της παραγράφου «Επίλυση τύπων» στη Β' Γυμνασίου; Πότε θα διδαχθεί στο σχολείο Ο Δαρβίνος κι η θεωρία των σωματιδίων; Πως θα γίνει να διδάσκονται οι λογάριθμοι πριν από τότε που χρειάζεται τους λογαρίθμους η φυσική ; Αυτά είναι φιλά γράμματα. Δεν αφορούν τους φωστήρες του ΚΕΜΕΤΕ. Αυτοί ασχολούνται με την περιβαλλοντική εκπαίδευση, με την αγωγή υγείας, κι όλα τα άλλα «μοντέρνα» θέματα που μας έρχονται καπέλο απ' την εσπερία.

Πρέπει λοιπόν εμείς να συζητήσουμε αυτά τα θέματα σαν να είμαστε κλεισμένοι σε μια γυάλα. Αναπτύσσοντας προβληματισμούς κατά παραγγελία του ΟΟΣΑ και της ΕΕ. Εκπαιδευτική συζήτηση έξω και πέρα από κάθε λογική κινήματος. Συζήτηση στα πλαίσια του ρεαλισμού που επιβάλλουν οι ισχυροί, οι ιμπεριαλιστές και τα μονοπώλια.

### **4. Η ΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ «ΣΤΡΩΝΕΙ ΤΟ ΧΑΛΙ» ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΟΟΣΑ ΚΑΙ ΕΕ.**

Για να μη μιλώ γενικά θα αναφερθώ σε μερικά παραδείγματα :

#### **ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ :**

##### **Λέει ο ΟΟΣΑ :**

- «Τα κριτήρια για την αποκέντρωση θα πρέπει να είναι ..... να αποφασίζουν εάν οι «πελάτες» ( σ.σ. του σχολείου ) μπορούν να εκφέρουν άποψη για την ποιότητα και το περιεχόμενο της παρεχόμενης εκπαίδευσης» (1)

- «... καλεί τους καθηγητές να αναζητήσουν την έκφραση των αναγκών και τη γνώση των πελατών με τους οποίους διατηρούν μια ενεργή σχέση συνεργασίας» (2)

- «...σύσταση σχολικής επιτροπής αποτελούμενης από αιρετούς γονείς, δασκάλους, εκπροσώπους της τοπικής αρχής και των διδασκόντων. Η επιτροπή αυτή είναι επιφορτισμένη με το διορισμό των καθηγητών υπό τον όρο ....» (3)

- «Η τοπική αρχή θα μπορεί έτσι να καθορίζει τις εκπαιδευτικές ανάγκες της περιοχής, τους πόρους για την κάλυψη των μισθών του διδακτικού και υπαλληλικού προσωπικού, την παροχή συμβουλών και ενδουπηρεσιακής κατάρτισης». (4)

##### **Λέει η ΕΕ :**

- «... οι γονείς και άλλοι συντελεστές εκπροσωπούνται στα όργανα διοίκησης με ευρείες εξουσίες όσον αφορά την πρόσληψη προσωπικού, τα οικονομικά, τη σχολική δεοντολογία και το πρόγραμμα» (5)

- «τα σχολεία έχουν την αυτονομία να θέτουν τα ίδια τους στόχους τους, να διαμορφώνουν το πρόγραμμά τους, να ελέγχουν και να αμείβουν το προσωπικό τους και να εφαρμόζουν τυχόν αλλαγές που κριθούν, ενδεχομένως αναγκαίες βάσει της αξιολόγησης». (6)

##### **Λέει το ΕΣΥΠ :**

- «.... και η πολιτική των «ανοιχτών θυρών», θεωρούνται χαρακτηριστικά ενός σχολείου που προάγει το επίπεδο των «μετόχων» του» ( Ο ΟΟΣΑ τους αποκαλεί πελάτες. Το ΕΣΥΠ τους λέει μετόχους. Η διαφορά βρίσκεται στη μετάφραση ). (7)

- «Οι παραπάνω στόχοι προϋποθέτουν σχολικές μονάδες με περισσότερες ευθύνες και ευελιξία : στον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων, στην επιλογή των προτεραιοτήτων, στη διαμόρφωση των αναλυτικών προγραμμάτων, στην οικονομική διαχείριση» (8)

- «... το αξιολογικό αυτό μοντέλο αντιμετωπίζει το σχολείο ως επιχείρηση η οποία κερδίζει πελάτες – μαθητές ανάλογα με την αποτελεσματικότητά του». (9)

#### **Κι αναρωτιέται το ΚΕΜΕΤΕ :**

«Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι είναι αναγκαίο να συμμετέχει στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στη σύνταξη των σχολικών βιβλίων καθένας απ' τους παρακάτω παράγοντες : ..... 9.4. Οι φορείς των γονέων 9.5. άλλοι ( ποιοι ) ;»(10)

Ποιοι ; Ε ! Ποιοι ; Ποιοι θα μπορούσαν ; Ποιοι θέλουν ; Και πιο κάτω :

« Σε περίπτωση που έχετε επιλέξει ένα σύστημα πολλαπλού βιβλίου, η επιλογή του ενός βιβλίου προτείνετε να γίνεται σε επίπεδο σχολείου, σε επίπεδο διεύθυνσης εκπαίδευσης ή σε επίπεδο περιφέρειας ;» (11)

Η Διαφοροποίηση θεωρείται δεδομένη. Η κατηγοριοποίηση επίσης. Μένει να «αποφασίσουμε» εμείς με «παιδαγωγικά κριτήρια» «ΣΕ ΠΟΙΟ ΒΑΘΜΟ». Αν δε απαντήσουμε και στο «ποιοι άλλοι» θα έχουμε προσφέρει θεάρεστο έργο στην παιδεία και στο «δημόσιο» σχολείο. Στο σχολείο της αποκέντρωσης και του Καποδίστρια 2 που ονειρεύονται όλοι αυτοί. Οι ίδιοι άλλωστε που έχουν την πλειοψηφία στην ΟΛΜΕ και στο ΚΕΜΕΤΕ, είναι οι ίδιοι που έχουν και την πλειοψηφία στην ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ, που συμφωνούν με τον Καποδίστρια 2 και την αποκέντρωση.

#### **ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ :**

##### **Λέει ο ΟΟΣΑ :**

- «Η ελεύθερη αγορά βιβλίων και η ελεύθερη επιλογή μεταξύ εγκεκριμένων βιβλίων είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις ανάπτυξης των αναλυτικών προγραμμάτων» (12)

- «...τα σχολικά βιβλία θα πρέπει να μετατραπούν σε εγχειρίδια για το δάσκαλο που να επιτρέπουν την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας του» (13)

##### **Λέει το ΕΣΥΠ:**

- «Το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να προσφέρει περισσότερη και ποικίλη ύλη, ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να επιλέξουν».(14)

#### **Κι αναρωτιέται το ΚΕΜΕΤΕ :**

- «...θεωρείτε πιο κατάλληλη (επιλογή) ..... ένα σύστημα πολλαπλού βιβλίου π.χ. τρία βιβλία .....» (15)

- « Σε περίπτωση που έχετε επιλέξει ένα σύστημα πολλαπλού βιβλίου, η επιλογή του ενός βιβλίου προτείνετε να γίνεται σε επίπεδο σχολείου, σε επίπεδο διεύθυνσης εκπαίδευσης ή σε επίπεδο περιφέρειας ;» (16)

Ειδικά σ' αυτό το ερώτημα, χωρά ένα μικρό σχόλιο και για τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου.

Οι συνάδελφοι απαντούν :

- 35% πολλαπλό βιβλίο
- 11% ένα βιβλίο
- 57% ένα βιβλίο με πολλαπλή πρόσβαση στη γνώση (17)

#### **Ποια είναι η διαφορά των δύο αυτών απαντήσεων :**

- Σε τι διαφέρει η γνώμη του συναδέλφου που λέει «ένα βιβλίο», απ' τη γνώμη εκείνου που λέει «ένα βιβλίο με πολλαπλή πρόσβαση στη γνώση»;

- Μήπως άραγε όσοι συνάδελφοι απαντούν «ένα βιβλίο» εννοούν ότι δεν θέλουν ούτε βιβλιοθήκη, ούτε πρόσβαση στο internet, ούτε οποιαδήποτε άλλου είδους «πολλαπλή πρόσβαση στη γνώση»;

- Ή μήπως το 57% λέει ένα βιβλίο που να είναι διαφορετικό σε κάθε σχολείο ; Από πού προκύπτει αυτό ;

- Αν το 57% εννοούσε οποιουδήποτε είδους διαφοροποίηση από τάξη σε τάξη, τότε προφανώς θα έδινε την απάντηση «πολλαπλό βιβλίο» και δε θα έλεγε «ένα βιβλίο» με οποιοδήποτε ... «συνοδευτικό».

- Γιατί δεν λέει το ΚΕΜΕΤΕ ότι το 10,6% + 54,6% = 65,2% των συναδέλφων θέλει ένα βιβλίο με πολλαπλή πρόσβαση στη γνώση ;

Μα γιατί αν έγραφε αυτό, τότε δε θα μπορούσε να τραβήξει απ' τα μαλλιά το συμπέρασμα που βγάζει και που όπως φαίνεται ήταν αποφασισμένο ότι θα «βγει» πριν απαντηθεί το ερωτηματολόγιο. Λέει λοιπόν το ΚΕΜΕΤΕ :

«Από τις απαντήσεις συνάγεται ότι οι εκπαιδευτικοί του δείγματος δεν αποδέχονται την πρακτική του ενός βιβλίου, που κατά βάση ισχύει σήμερα. Μόλις το 10,6% των εκπαιδευτικών αποδέχονται την πρακτική του ενός βιβλίου. Παράλληλα, από τι δύο άλλες επιλογές σαφής προτίμηση εκδηλώνεται προς την άποψη για ένα βιβλίο και πολλαπλή πρόσβαση στη γνώση μέσω καλά οργανωμένων σχολικών βιβλιοθηκών (ποσοστό

54,6%). (18)

Προκειμένου να βγει το επιθυμητό συμπέρασμα, ότι δηλαδή «οι εκπαιδευτικοί του δείγματος δεν αποδέχονται την πρακτική του ενός βιβλίου», καταφεύγουν σε αλχημείες, που τους εκθέτουν και ως νοήμονες ανθρώπους. Διαφοροποίηση να είναι, κι όπως θέλει ας προκύψει.

#### **ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ :**

##### **Λέει ο ΟΟΣΑ :**

- «...το πρόγραμμα μαθημάτων προσανατολίζεται προς τις τοπικές ανάγκες...» (19)

- «... να αναζητούν ( οι καθηγητές ) την έκφραση των αναγκών και την γνώση των πελατών με τους οποίους διατηρούν μια ενεργή σχέση συνεργασίας». (20)

##### **Λέει το ΕΣΥΠ :**

- «Το πρόγραμμα σπουδών του Γυμνασίου προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών πρέπει να απομακρυνθεί από την αδράνεια του συγκεντρωτικού προγράμματος σπουδών ενιαίου για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες και να αγκαλιάσει την ιδέα της καινοτομίας με διαθεματικότητα, με διδασκαλία σχεδίων δράσης που επιλέγουν οι ίδιοι οι μαθητές...» (21)

- «Προτείνουμε λοιπόν το πρόγραμμα να οργανωθεί σε δυο βασικούς τομείς : στο κυρίως πρόγραμμα και στην ελεύθερη ζώνη δραστηριοτήτων ( μες αύξηση του υπάρχοντος ωραρίου ή μείωση των ωρών διδασκαλίας κάποιων αντικειμένων)» (22)

- «Οι σχολικές μονάδες στο πλαίσιο ενός ανοιχτού και περισσότερο ευέλικτου προγράμματος σπουδών, να έχουν περισσότερες ευθύνες και αυτονομία : .... στη διαμόρφωση και υλοποίηση προγράμματος σπουδών στη ζώνη των διαθεματικών δραστηριοτήτων. Οι σχολικές μονάδες μπορούν να αξιοποιήσουν κοινωνικούς εταίρους ( σ.σ. αυτούς που το ΚΕΜΕΤΕ αναρωτιέται : «ποιους ; » ) στην υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου.... Συνεργασία με άλλους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ( επιχειρήσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις κλπ ).( σ.σ. να ποιούς )» (23)

- «Είναι γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις στο σχολικό χώρο, στη ζώνη διαθεματικών δραστηριοτήτων, εμφανίστηκαν ιδιωτικές εταιρείες, γεγονός που επικρίθηκε από πολλές πλευρές. Είναι ωστόσο δυνατόν να βρεθούν τρόποι τέτοιοι ώστε η επαφή των μαθητών με τον κόσμο της εργασίας να πραγματοποιηθεί και στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων, αλλά με μεθόδους και συστήματα που να είναι αποδεκτές και από τους γονείς και την εκπαιδευτική κοινότητα» (24).

##### **Κι αναρωτιέται το ΚΕΜΕΤΕ :**

- «Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι κάθε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες πρέπει να διαποτίζει το σύνολο του προγράμματος σπουδών/ των μαθημάτων ; Περιβαλλοντική εκπαίδευση, Αγωγή υγείας, Διαπολιτισμική εκπαίδευση, άλλη (ποια) ;» (25)

- Και πιο κάτω : «Δραστηριότητες όπως οι παραπάνω σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι πρέπει να έχουν τη θέση τους και στο ωρολόγιο πρόγραμμα ...». (26)

Ότι πρέπει «να το διαποτίζει» είναι δεδομένο. Ότι «πρέπει να έχουν τη θέση τους στο ωρολόγιο πρόγραμμα» επίσης είναι δεδομένο. Το ζητούμενο είναι : «Σε ποιο βαθμό».

Όπως ήταν παλιά στο μάθημα των Αγγλικών :

“What is this ? This is a book. Is this a book ? Yes ! It is”.

Ο ΟΟΣΑ κι η ΕΕ λένε “this is a book”. Το ΕΣΥΠ λέει “Yes it is”.

Και το ΚΕΜΕΤΕ προκειμένου να συμβάλει στον προβληματισμό αναρωτιέται : “Is this a book?”. Και περιμένει απ’ το συνάδελφο να απαντήσει “Yes it is”. Για να γίνει κι αυτός συνυπεύθυνος.

Ή όπως στην μετάφραση ξένης ποίησης, όπου παίζει ρόλο η «απόδοση».... έτσι κι εδώ. Λένε τα ίδια πράγματα όλοι ( ΟΟΣΑ, ΕΕ, ΕΣΥΠ και ΚΕΜΕΤΕ) αλλά με διαφορετικές . . . αποχρώσεις.

Να πω άραγε ότι είναι παπαγαλάκια ; Όχι. Δεν πρόκειται να κρίνω προθέσεις. Αλλά αναρωτιέμαι κι εγώ : Αν ήταν παπαγαλάκια τι ερωτηματολόγιο θα έφτιαχναν ;

#### **ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ :**

Ειδικά για το θέμα των νέων βιβλίων, έχει σηκωθεί ολόκληρο κίνημα για την απόσυρσή τους. Η κριτική για «αντιεπιστημονικότητα», «αποσπασματικότητα», «ιδεολογική μονομέρεια», για καλλιέργεια της λογικής της «διαχείρισης προβλημάτων» κι όχι λύσης, για ανάπτυξη δεξιοτήτων αντί για μόρφωση και της διαχείρισης πληροφοριών αντί της γνώσης, έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις κι ακούγεται από πολλές πλευρές. Για παράδειγμα, πάλι η Γ.Σ. της Γ’ ΕΛΜΕ Αθήνας, έχει πάρει μια απόφαση ( 5/12/06) που λέει :

«Τα αναλυτικά προγράμματα και τα βιβλία, επιχειρούν την πιο έντονη τα τελευταία χρόνια επίθεση αποδιοργάνωσης και ελέγχου της σκέψης των μαθητών. Τόσο τα διαθεματικά μοντέλα δήθεν ολιστικής γνώσης, όσο και το περιεχόμενο των νέων βιβλίων, αποτελούν την αποθέωση της αποσπασματικότητας και οδηγούν σε μια μηχανιστική παράθεση και συγκόλληση ασύνδετων πληροφοριών, που αποτέλεσμα θα έχει την παραπέρα έξαρση του λειτουργικού αναλφαριθμητισμού και της ημιμάθειας. Η επιστημονική ερμηνεία της πραγματικότητας παραγκωνίζεται από την αντιεπιστημονική μυθοπλασία, ενώ η εκγύμναση των μαθητών σε πολυδιαβαθμισμένες χρηστικές δεξιότητες εξορίζει και τα τελευταία στοιχεία γενικής παιδείας, από το περιεχόμενο της εκπαίδευσης. Τόσο τα νέα βιβλία, όσο και τα Ευρωπαϊκά προγράμματα που επιχορηγούνται

από την ΕΕ και τις επιχειρήσεις, είναι φερέφωνα της προκλητικής ιδεολογικής προπαγάνδας και μονομέρειας και αναδεικνύουν σαν αξίες την ανταγωνιστικότητα, την επιχειρηματικότητα, το ευρωπαϊκό ιδεώδες. Στόχος όλων αυτών είναι η προετοιμασία ενός μελλοντικού εργαζόμενου που όχι μόνο θα αποδέχεται ένα πιο σκληρό σύστημα εκμετάλλευσης, αλλά θα το υποστηρίζει και ενεργητικά».

Μόνο το ΚΕΜΕΤΕ δεν άκουσε αυτού του είδους την κριτική, που άσκησαν ΓΣ, ΔΣ, μεμονωμένοι συναδελφοί με την αρθρογραφία τους, πλήθος συναδέλφων στα σεμινάρια της επιμόρφωσης, κλπ. Έτσι αυτή η λογική δεν περνά απ' το ερωτηματολόγιο ούτε σαν ερώτηση. Ας πούμε για παράδειγμα : «Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με το αίτημα της απόσυρσης των βιβλίων που ακούγεται από πολλές πλευρές». Ή «Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε να γίνεται η συγγραφή των σχολικών βιβλίων από ιδιωτικούς εκδοτικούς οίκους;». Κι ας αφήνανε τους συναδέλφους να πουν ότι συμφωνούν ή όχι.

Το ΚΕΜΕΤΕ πάλι «δίνει το δικαίωμα» στην άλλη άποψη να εκφραστεί μόνο μ' ένα ξερό «ΚΑΘΟΛΟΥ». Αλλά προς θεού, **να μη διατυπωθεί ερώτηση που η απάντησή του να μοιάζει με αίτημα μαζικού κινήματος.** Κλειστές ερωτήσεις, φορτισμένες, που απαγορεύουν την έκφραση της άλλης γνώμης και σπρώχνουν τη λογική όποιου απαντά στην «συμφωνία» σε κάποιο βαθμό μεγάλο ή μικρό και στην κατεύθυνση υιοθέτησης των αυτονόητων που επιθυμεί ο ΟΟΣΑ κι η ΕΕ : Κατάρτιση, πληροφορία, διαφοροποίηση προγραμμάτων, διαθεματικότητα, διαχείριση, αποκέντρωση. Όποιος μιλά στις μέρες μας για γνώση και μόρφωση δεν είναι σύγχρονος. Δεν είναι in και must. Είναι ξεπερασμένος κι έχει ξύλινη γλώσσα.

#### **ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΜΠΤΟ :**

Άραγε δεν θα είχαν θέση στο ερωτηματολόγιο ερωτήσεις όπως :

- Συμφωνείτε με την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης ιδιωτών μέσα στα σχολεία ;
- Συμφωνείτε με τη φράση «Ένας λαός - Μια παιδεία;»
- Συμφωνείτε περισσότερο με τη φράση «ισότητα ευκαιριών» ή με τη φράση «ισότητα δικαιωμάτων»;
- Στο σχολείο ο καθηγητής πρέπει να «μεταφέρει» γνώση ή να καλλιεργεί την παρατηρητικότητα και να δημιουργεί μαθητές ικανούς στη διαχείριση πληροφοριών ;

- Το σχολείο πρέπει να δίνει μόρφωση ή κατάρτιση ;

- Πως εξασφαλίζεται η ορθή χρήση των νέων τεχνολογιών ( internet κλπ ) από το μαθητή ;

Έστω κι αν θα έμπαιναν στο ίδιο στυλ : «Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε».

Αυτά όμως τα ερωτήματα «σπρώχνουν» σε μια άλλη λογική. Λιγότερο «ρεαλιστική» και μοδάτη, σύμφωνα με τις μόδες των ΟΟΣΑ – ΕΕ.

Θεωρώ λοιπόν τελικά, ότι θα ήταν πιο έντιμο από μέρους τους να μας έδιναν να συμπληρώσουμε κατ' ευθείαν το ερωτηματολόγιο που τους έστειλε η Κομισιόν. Γιατί δεν πιστεύω ότι «δεν πήγε ο νους τους» ή ότι είναι αφελείς ή ότι έχουν άγνοια αυτοί που συνέταξαν το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο.

Με βάση όλα αυτά, μπορώ να ερμηνεύσω αυτό το κείμενο και τις σκέψεις των συντακτών του, μόνο αν τους σκεφτώ σαν εκπροσώπους των συγκεκριμένων παρατάξεων που έχουν στην «ατζέντα» τους την αποκέντρωση, τα Σκανδιναβικά μοντέλα, την υπόκλιση σε κάθε επιθυμία ή εντολή της ΕΕ, τον Καποδίστρια 2. Αν σκεφτώ ότι το έγγραφον «καθηγητές», «συναδελφοί», «επιστήμονες» . . . δε μου βγαίνει. Αναρωτιέμαι λοιπόν τελικά : Αυτό τον «καθοδηγούμενο προβληματισμό» σκοπεύουν να τονβάλουν και στα ΔΣ και στις ΓΣ ; Θα γελάσουμε.

**Μάνος Δούκας**

**Μέλος της Γραμματείας του ΠΑΜΕ Εκπαιδευτικών  
Το άρθρο αυτό δημοσιεύθηκε στο περιοδικό "Θέματα Παιδείας"**

#### **ΠΗΓΕΣ - ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ**

**A. ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.**

Δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΠΘ.

**Παραπομπές : 1,2,3,4,12,13,19,20**

**B. ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ. ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.**

**Παραπομπές : 7,8,9,14,21,22,23,24**

**Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ. ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ  
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ. ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΟΝ 21<sup>Ο</sup> ΑΙΩΝΑ.**

Παραπομπές : 5,6

**Δ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΚΕΜΕΤΕ.**

Παραπομπές : 10,11,15,16,25,26

**Ε. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΚΕΜΕΤΕ.**

**Παραπομπές : 17,18**

Attachment

[ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΕΜΕΤΕ.doc](#) [5]

Size

78.5 KB